

Contra Scan Natuurwaarden Oosterpark Wijchen

Bureau Hesen*

Op verzoek van de bewoners van de
Oostelijke en de Westelijke Dassenburcht
in het Oosterpark.

Ten Geleide

© Bureau Hesen*, 2017 / 2018. Het staat vrij dit rapport verder te vermenigvuldigen, hieruit te citeren (met handhaving van de context) en gedeeltes over te nemen (idem). S.v.p. altijd met bronvermelding.

Foto Das voorzijde, © Jelger Herder

*Bureau Hesen matigt zich geen enkele status aan wat betreft expertise op het gebied van milieu- en natuur effectrapportages. Gezond verstand, kennis van de plaatselijke situatie en beschikbare gegevens, een levenslange inzet (vanaf 1973) voor natuur- en milieuorganisaties geven echter voldoende inzicht om deze Contra Scan tot een verantwoord rapport te maken.

Een aantal hoogtepunten? uit de levensloop van Bureau Hesen: Oprichter Vereniging Veldbiologie Boschveldcollege Venray, Oprichter Milieuwerkgroep Noord-Limburg, Vrijwilliger Milieu Aktiecentrum Nederland, Oprichter Wijchens Anti-kernenergie Komitee WEK, Marketing Manager Vogelbescherming Nederland, Hoofd Communicatie Fietsersbond, Excursieleider Vereniging Natuur en Milieu Wijchen, Adviseur Legacy Marketing Koningin Sophia Vereniging ter Bescherming van Dieren, Adviseur Legacy Marketing Stichting Natuur en Milieu.

Bij de 2de editie

Voor alle duidelijkheid: Bureau Hesen & medestanders zijn geen tegenstanders van het leuker maken van het Oosterpark. Veel onderdelen van het herinrichtingsplan zijn niet of nauwelijks van invloed op de natuurwaarden van het park en de levensvreugde van de dassen & co. Vooral doen.

In de winter van 2017-2018 zijn door Vereniging Natuur en Milieu Wijchen en VolksTuindersVereniging de Vier Jaargetijden ongeveer 50 kasten voor vogels, vlermuizen en eekhoorns opgehangen in het park. Dit ook in het kader van een natuureducatie-route. In prettige samenwerking met de Groenbeheerders van de Gemeente Wijchen en gesubsidiëerd door de RABO-bank en het Prins Bernhard Cultuurfonds Gelderland.

Deze 2de tussenrapportage (A) over het Oosterpark bevat o.a.:

Verbeteringen van enkele technische omissies :)

Nog wat extra gemeentelijk beleid.

Verdere aanvullingen van inventarisatiegegevens.

In deel 2 (B) komen aan de orde

Een update voor de gevolgde onderzoeksprocedure van Mertens.

Eventueel een toelichting op de juridische aspecten m.b.t. o.a. de das.

Het logo van Bureau Hesen is Ginger the Barnowl, Deze prachtige tekening van een kerkuil is een creatie van Anouk Bickers, creative artist, uit Canada. Ginger is medespeler in het Endangered Species Memory Game van Anouk.

Naast het College van Burgemeester en Wethouders wordt deze editie ook aangeboden aan alle Wijchense gemeenteraadsleden.

Preventief zal ook het Bureau Vergunningverlening en Handhaving van de Provincie Gelderland een exemplaar ontvangen.

Aangeboden aan:

Gemeente Wijchen:

College van Burgemeester en Wethouders

Gemeenteraad

Provincie Gelderland:

Vergunningverlening en Handhaving

Januari 2017

Gemeente
Wijchen

≡ provincie
Gelderland

Vereniging
Natuur en Milieu Wijchen

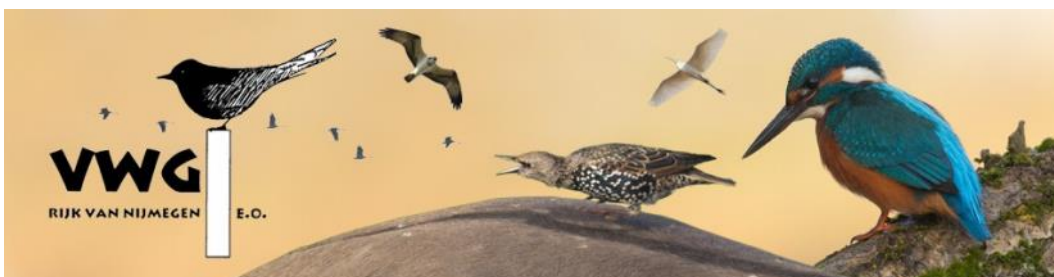

VolksTuindersVereniging
De Vier Jaargetijden

DAS & BOOM

Bijenhouders
Oosterpark

Inhoudsopgave 2A

1. Achtergrond
2. Het College-akkoord en meer beleid
3. Onderzoeksmethode
4. Onderzochte werkzaamheden
 - 4.1. Skatebaan en ev. Voetbalkooi
 - 4.2 Duiker Ontwateringsloot en westelijke dassenburcht
 - 4.3 Struinp pad en westelijke dassenburcht
 - 4.4 Struinp pad en bijenvolken
 - 4.5 Struinp pad en dassenwissel meeroever
 - 4.6 Struinp pad en vlinderweide
 - 4.7 Struinp pad en Oostelijke Dassenburcht
 - 4.8 Struinp pad en bever
 - 4.9 Struinp pad en aanwezige natuurwaarden
 - 4.10 Struinp pad en natuurontwikkeling
 - 4.11 Tot slot

Contra Scan Natuurwaarden Oosterpark

1. Achtergrond

De Gemeente Wijchen is voornemens het Oosterpark in Wijchen opnieuw in te richten zodat meer mensen uit Wijchen van het park meer gebruik gaan maken. Portefeuillehouder/ verantwoordelijk wethouder Paul Loermans (Kernachtig Wijchen) heeft opdracht gegeven daarvoor een landschapsonwerp te maken. Aangezien er beschermde diersoorten in het park voorkomen (bv. dassen, rode eekhoorn, bever, verschillende vleermuissoorten) is het wettelijk verplicht een onderzoek uit te laten voeren naar de gevolgen voor deze beschermde diersoorten. Dit onderzoek is uitbesteedt aan Bureau Mertens uit Wageningen. Meer informatie over de plannen op de website van de Gemeente: https://www.wijchen.nl/wonen/herinrichting-oosterpark_42431/. Het rapport van Mertens is verkrijgbaar bij de Gemeente Wijchen en staat ook op de website van Natuur & Milieu Wijchen.

2. Het College-akkoord en meer beleid.

In het College-akkoord 2014-2018 staat voor het Oosterpark de afspraak dat dit een groene buffer in de gemeente zal zijn: https://www.wijchen.nl/uw-gemeente/collegeprogramma_3278. Er wordt geen definitie gegeven van een groene buffer. Maar dat lijkt toch echt een belofte om de natuur in het park prioriteit te geven. En aan beloftes moet je je houden.

In het gemeentelijke Groenstructuurplan 2008-2017 worden als belangrijke kerngebieden (van de Ecologische structuur) het Wijchens Meer en aanliggende groenstroken, Oosterpark, Park Noord en Vormersbos benoemd. Deze kerngebieden sluiten rechtstreeks of via stapstenen aan op de Ecologische verbindingszone, onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur aan de zuidkant van de bebouwde kom. Zij vormen een samenhangend patroon dat er toe bijdraagt dat de natuurwaarden in en om het stedelijk gebied behouden blijven of zich verder ontwikkelen. Aan die toezegging zouden we het collega graag houden.

Het is gemeentelijk beleid om de oevers van het Wijchens Meer natuurlijk & natuurvriendelijk in te richten. Daar heeft de gemeente fors in geïnvesteerd. Ook in het Oosterpark in 2016/2017. Er is in dat kader een natuurlijke rustzone tussen de volkstuinten en het meer gecreëerd. Daar heeft de gemeente meteen van geprofiteerd. Het eigen beleid na 1 jaar weer terugdraaien vinden de dassen en schrijver dezes niet consequent.

3. Onderzoeksmethode

Voor deze Contra Scan is o.a. gekeken naar de door Bureau Mertens uitgevoerde Quick Scan. Dit rapport is verkrijgbaar bij de Gemeente Wijchen, zie https://www.wijchen.nl/wonen/herinrichting-oosterpark_42431 en staat ook op de website www.natuurenmilieuwijchen.nl onder het kopje Dassen Oosterpark. Er is gebruik gemaakt van data en expertise die algemeen beschikbaar zijn c.q. is, o.a. bij de Gemeente Wijchen (!), Vereniging Natuur en Milieu Wijchen, Volkstuindersvereniging de Vier Jaargetijden, Stichting Das en Boom, www.Fauna-onderzoek-Wijchen.nl, Waarneming.Nl, individuele veldecologen uit Wijchen etc.

Dit rapport dient beschouwd te worden als een tussenrapportage. Het is niet gebaseerd op uitputtend onderzoek m.b.t. tot verschillende diergroepen/planten. Het geeft echter ruim voldoende argumenten en feiten om de genoemde planelementen aan te passen cq uit het plan te laten vervallen.

Voor de toetsing aan de relevante natuurbeschermings-wetgeving verwijzen wij vooralsnog naar o.a. de expertise van Stichting Das en Boom, de Gelderse Natuur- en Milieufederatie en de afdeling Handhaving van de Provincie Gelderland.

Een contra-expertise met betrekking tot de Quick Scan van Bureau Mertens volgt in deel 2B.

4. Onderzochte werkzaamheden

1. Skatebaan en voetbalkooi

Deze komen nu in het gedeelte van het park wat een belangrijk fourageergebied van de dassen is. Inmiddels is hier onder de Meerdreef een dassentunnel aangelegd. Deze dassentunnel is een natuurcompensatie-maatregel voor het leefgebied van de dassen wat verloren is gegaan door de bouw van de Huurlingse Dam. De geplande voorzieningen komen vlakbij (<50 meter) deze dassentunnel. Het klinkt erg tegenstrijdig om enerzijds dassenvoorzieningen aan te leggen en vervolgens het gebruik daarvan te gaan verstoren door sportconstructies daar aan te gaan leggen. In dit kader had Bureau Mertens dan ook zeker gebruik moeten maken van "Onderzoek naar de compensatiemaatregelen voor de Das in het gebied "Huurlingsedam fase IIA" opgesteld door Stichting Das en Boom.

Alternatief: skatebaan en eventuele voetbalkooi verplaatsen naar een locatie zo dicht mogelijk bij het zwembad/ aan de Meerdreef. Deze hoek van het park wordt door de dassen het minst gebruikt als fourageergebied. Er is ter plekke voldoende (fiets-)parkeergelegenheid voor gebruikers. De ondergrond daar is niet drassiger als de nu aangewezen plaats. Bovendien wordt vlakbij een waterpartij aangelegd, de daar vrijgekomen grond kan ter plekke hergebruikt worden ter verhoging. Voor de dassen ook niet 100% optimaal maar in het geheel van de herinrichting een bespreekbare oplossing.

2. Duiker ontwateringsloot en westelijke dassenburcht

Indien de ontwatering van het Oosterpark verbeterd moet worden door de duiker in deze sloot dieper te leggen, zullen er frequenter ontwateringspielen optreden waardoor het hogere waterpeil deze dassenburcht geregeld zal treffen. Deze duiker ligt op minder dan 50 meter van deze dassenburcht.

Alternatief: afwatering realiseren door het aanleggen van een extra sloot in de richting van het zwembad c.q. de vissteiger aldaar of het aanleggen van een ondergrondse afwatering. Afdichten huidige duiker.

3. Struinp pad en westelijke dassenburcht

Het struinp pad komt op korte afstand (<50 meter) van de westelijke dassenburcht die zich bevindt in het zuidelijkste gedeelte van de afwateringsloot. Het struinp pad betekent openstelling voor wandelaars, maar daarmee is het ook toegankelijk voor honden, vissers en vandalen. Per definitie betekent dit een verdere verstoring van de dassenpopulatie. Voor de realisatie van het struinp pad is een brug over of duiker in de afwateringsloot nodig. Zowel het struinp pad op zich is al verstorend, maar zeker ook de aanleg van een brug/duiker ter plekke.

Alternatief: geen struinp pad aanleggen

4. Struinp pad en bijenvolken

Op het volkstuintencomplex zijn twee imkers actief. Bijen zijn van onschatbare waarde voor de natuur en voor de voedselvoorziening/ landbouw. Om bijenoverlast voor andere volkstuinters te minimaliseren zijn deze gelokaliseerd aan de rand van het complex, pal aan het meer. Bijenvolken moeten minimaal 30 meter van de openbare ruimte verwijderd blijven volgens de Algemene Plaatselijke Verordening van de Gemeente Wijchen. Door de openstelling van een struinp pad zouden deze bijenvolken dus moeten verdwijnen. De uitvliegroute van de bijen is in oostelijke richting d.w.z. direct over het toekomstige pad. Zowel voor bijen als voorbijgangers een erg negatief punt.

Alternatief: geen struinp pad aanleggen

5.Struinp pad en dassenwissel meeroever

Vanaf het gemeentedeput naar de afwateringssloot aan de oostzijde loopt over de volle lengte een dassenwissel langs het Meer. Door het openstellen van een struinp pad voor wandelaars (en daarmee ook vissers, honden en vanden) wordt het gebruik van deze dassenwissel ernstig verstoord.

Alternatief: geen struinp pad aanleggen

6.Struinp pad en vlinderweide

Het struinp pad loopt door de nog aan te leggen vlinderweide. Deze vlinderweide is bedoeld als ongestoord voortplantingsgebied voor vlinders (zodat deze zich daarna verder kunnen verspreiden in het park en de verdere omgeving) en fourageergebied voor de aanwezige bijenvolken. Inmiddels overbodig te vermelden dat een struinp pad niet gepast is. Bovendien: de vlinderweide komt op het overdekte overloopbassin van de riolering. Nader te verifiëren of het bouwkundig verantwoord is om daar een pad aan te leggen en of er andere juridische aspecten meespelen (veiligheid, toestemming zuiveringsschap).

Alternatief: geen struinp pad aanleggen

7. Struinp pad en Oostelijke Dassenburcht

Het struinp pad komt op korte afstand (< 50 meter) van de dassenburcht achter het gemeentedeput. Dat is per definitie een verstorende activiteit ten opzichte van de huidige situatie. Dit is de hoofdburcht van de dassen en het struinp pad doorbreekt hier een van twee hoofdroutes van de das. .

Alternatief: geen struinp pad aanleggen

8. Struinp pad en Bever

Dit gedeelte van de meeroevers is voor de bever een goed rustig gebied om aangenaam te verblijven en 's nachts een boompje om te leggen. De rest van de meeroevers zijn open voor wandelaars, honden, vissers. Openstelling van een struinp pad verstoort deze rust.

Alternatief: geen struinp ad aanleggen

9. Struinp ad en aanwezige natuurwaarden

De meeroevers in het Oosterpark vormen het enige gedeelte van het Wijchens Meer waar minimale toegangsmogelijkheden zijn. Dat betekent rust voor dassen en bevers. Maar ook ongestoorde mogelijkheden voor vele vogelsoorten om te broeden (bv. in de afgelopen jaar geplaatste eendenkorven), voor amfibieën om van en naar het water te gaan en de ongestoorde ontwikkeling van een natuurlijke oevertvegetatie. Voor de Wijchense wandelaars een uniek stukje om vanaf de overkant van het Meer op uit te kijken.

Alternatief: geen struinp ad aanleggen

10. Struinp ad en natuurontwikkeling

Plaatselijke natuurvrienden zijn bezig met plannen voor een ijsvogelbroedwand ter hoogte van het overloopbassin/ bij de vlinderweide. Dit kan eenvoudig gerealiseerd worden (zonder extra kosten) bij de aanleg van de vlinderweide. Het aan te leggen struinp ad loopt precies over de meest geschikte plek voor de broedwand. Ook is er een idee voor een oeverswaluwenopstelling ter hoogte van het bosje tussen de twee gedeeltes van het volkstuintencomplex. Maar niet als daar een struinp ad komt.

Alternatief: geen struinp ad aanleggen

11. Tot slot

De oevers van het meer, ook in het Oosterpark, zijn heel recent schoongemaakt en opnieuw ingericht door de Gemeente Wijchen. Een van de doelstellingen daarvan was ook de natuurwaarden van het Wijchens Meer te vergroten. Gezien de opsomming hiervoor wordt dat nu voor een groot deel weer tenietgedaan. Voor een onbevangen buitenstaander lijkt dit niet te duiden op een consistent lange termijn beleid c.q. het handhaven van het Oosterpark als Groene Buffer. In het kader van het project Meeroevers zijn er ook nieuwe hekken geplaatst aan de westzijde van het park en langs het volkstuintencomplex. Deze worden nu grotendeels weer afgebroken en langs de volkstuinten zal een nieuw hek moeten komen dat wel adequaat is. De term kapitaalvernietiging is hier van toepassing.

Alternatief: geen struinp ad aanleggen

De Grootoorvleermuis is een van de vaste bewoners/ gasten van het Oosterpark.

Foto: Can Stock Photo / wayne0216

